

N:o 126.

Af herr **C. W. Collander**, om ändring af 47 § af gällande tullstadga.

Under 1888 års riksdag föreslog jag uti en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 69),

»att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes ändra lydelsen af 47 § i gällande tullstadga i det syfte, att vid beslag, som i denna paragraf omförmäles, lastegare ej må frändömas sin egen- dom, så snart vid domstolsförhöret ådagaläggas, att han icke varit delaktig i skepparens lagstridiga handlingssätt eller eljest försummat något, som honom såsom lastegare åligger vid varuinförsel».

Bevillningsutskottet, till hvilket motionen remitterades, afstyrkte emel- lertid, uti sitt deröfver afgifna betänkande (n:o 16) bifall till motionen, hvilket ock blef Riksdagens beslut.

Motiven för detta sitt afstyrkande formulerade bevillningsutskottet på följande sätt:

»Den stränghet, som utmärker de i tullstadgan meddelade särskilda före- skrifterna rörande utrikes sjöfart med däckade fartyg under tjugo ton och öppna båtar, har säkerligen, såsom motionären äfven erinrar, ansetts nöd- värdig för att förebygga en med dylika mindre farkoster lättare utförbar oloflig varuinförsel. Att nu, sedan tull till jembörelsevis höga belopp blifvit lagd å många förut tullfria varor, samt tullarne å andra varor i flera fall blifvit betydligt förhöjda, exempelvis tullsatserna för bränvin och sprit, hvilka varor tillhöra de artiklar, som företrädesvis utgöra föremål för smuggling, torde det få anses mindre välbetänkt att, utom i yttersta nödfall, mildra sträng- heten i berörda stadganden. Något dylikt nödfall har dock, enligt utskottets åsigt, motionären ej påvisat. Visserligen kan det med gällande bestämmelser

inträffa, att på grund af försummelse eller försök till lagöfverträdelse från skepparens sida, gods blifver förklaradt förbrutet, utan att egaren till detsamma haft del i skepparens lagstridiga handlingssätt, men detta förhållande i och för sig har utskottet icke funnit utgöra ett tillräckligt skäl att ändra ifrågavarande bestämmelser. Man måste härvid nemligen taga hänsyn till flera olika omständigheter.

Först och främst må emot motionärens förslag anmärkas, att det oftast torde vara omöjligt att bevisa, att icke ett försök till smuggling förelegat och att detta ej skett på lastegarens tillskyndelse eller åtminstone med hans vetskap. Skulle emellertid uppenbart blifva, att lastegaren icke egt kännedom om ett af skepparen gjordt försök till smuggling, eller har ett dylikt ej varit afsedt, utan skepparen endast låtit en försummelse komma sig till last, drabbas onekligen lastegaren af en förlust, hvilken icke kan ledas tillbaka till någon skuld å hans sida. Rättelse i detta missförhållande har hittills vunnits på det sätt att, då varuegarens oskuld varit fullt ådagalagd, staten till honom återställt det gods, som blifvit dömdt förbrutet. Denna utväg att komma till rätta med ett tydligen orimligt resultat synes utskottet, särskildt med afseende å den nyss påpekade svårigheten i fråga om bevisningen, vara vida att föredraga framför den af motionären förordade. Det torde för öfrigt böra bemärkas, att på befraktaren berott att anlita fullt pålitlig, redbar och erfaren skeppare».

För hvar och en som med oförvillad blick och ej med förutfattade meningar genomläser min motion och bevillningsutskottets anförda bevisförning mot densamma, bör det varda uppenbart att utskottet helt och hållet misstagit sig, då det förutsätter något, som motionen oförtydbart icke innehåller, nemligen ett ökande af faran för oloflig varuinförsel.

Någon lindring i de stränga bestämmelser, som enligt ifrågavarande paragraf drabbar skepparen, om han vare sig afsigtligt, genom försummelse eller af rent oförstånd ej ställer sig samma till efterrättelse, har jag icke föreslagit, ehuru äfven här vore åtskilligt att anföra mot att fel och påföljd ej sällan kunna komma att stå i ett orimligt och orättvist förhållande till hvarandra, ej heller har jag velat befria lastegaren från den stränga ansvarspåföljden, *utom i det fall att vid domstol ådagalägges*, det han icke haft del i skepparens lagstridiga handlingssätt eller eljest försummat något, som honom såsom lastegare vid varuinförsel åligger, och att en sådan ändring af paragrafen skulle innebära någon sorts ökad uppmuntran till smugglingsförsök, synes vara mig en orimlig föreställning, såvida man ej antager att domstolen kunde känna sig frestad underlåta fullgöra sin pligt.

Bevillningsutskottets förnämsta invändning mot förslaget eller »att det oftast torde vara omöjligt att bevisa, att icke ett försök till smuggling förlegat och att detta ej skett på lastegarens tillskyndelse eller åtminstone med hans vetskap», är ju snarare ett bevis i motsatt riktning af utskottets öfriga tankegång, och bestyrker endast hvilken ringa eftergift i ett drakoniskt och vid tillämpningen ofta i hög grad orättvist befundet stadgande mitt ändringsförslag innebar.

Att lastegare kan uppenbart oskyldig blifva frändömd sin egendom, och detta stundom till för honom ruinerande belopp, samt att sådana fall flera gånger inträffat, framgår emellertid af utskottets betänkande, men vill utskottet i dylikt fall hänvisa den oskyldigt dömda till den kongl. benådningsrätten.

Förutom det att då äfven tredje mans, beslagtagarens, lagliga rätt ifrågakommer och att varorna under den längre processtiden kunna undergå betydlig värdeförminskning, så synes det mig ej vara staten värdigt att sätta nåd, der rätt på goda skäl bör gälla.

Sedan berörda min motion afgafs hafva flera liknande för rättskänslan upprörande fall inträffat som det, hvilket närmast föranledde motionen och deruti omnämnes, hvarför jag från flera håll blifvit uppmanad att åter upptaga motionen.

Med afseende på hvad ofvan blifvit anfördt och med hänvisning i öfrigt till min tidigare motion får jag ånyo vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes ändra lydelsen af 47 § i gällande tullstadga i det syfte, att vid beslag, som i denna paragraf omförmäles, lastegare ej må frändömas sin egendom, så snart vid domstolsförhöret ådagaläggas, att han icke varit delaktig i skepparens lagstridiga handlingssätt eller eljest försummat något, som honom såsom lastegare åligger vid varuinförsel.

Stockholm den 28 januari 1891.

C. W. Collander.